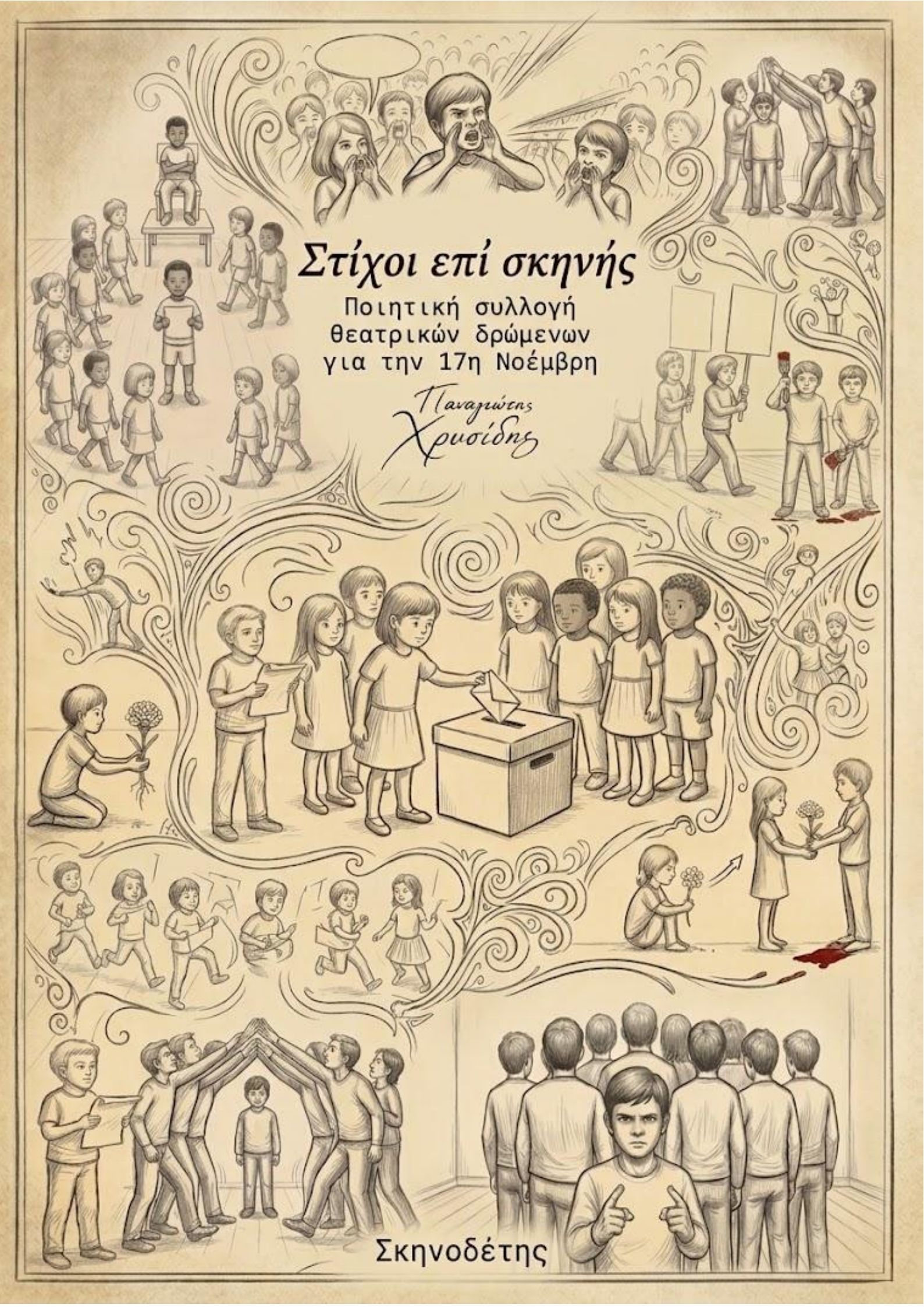

Στίχοι επί σκηνής

Ποιητική συλλογή
θεατρικών δρώμενων
για την 17η Νοέμβρη

Παναγιώτης Χρυσίδης

Σκηνοδέτης

Περιεχόμενα

.....1

Η γυάλα Ηλικία:4+ 2

Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία! Ηλικία:4+ 3

Τι είναι η Δημοκρατία; Ηλικία:4 + ...4

Όνειρο στον τοίχο Ηλικία:4 + ...5

Γαρύφαλλο Ηλικία:4 + ...6

Φοβάμαι Ηλικία: 8+ 7

Ο νόμος Ηλικία: 8+ 8

Μια ευχή θα κάνω Ηλικία: 8+ 9

Υπήκοος VS Πολίτης Ηλικία: 8+ 10

Τι απέγινε εκείνο το θηρίο Ηλικία: 8+ 11

Οι ερπύστριες! Ηλικία: 12+ 12

Φοίνιξ – Τραγική ειρωνεία Ηλικία: 12+ 13

Στις 3:00 π.μ. Ηλικία: 12+ 14

[CITIZEN_#86946] Ηλικία: 12+ 14

Οι δικτάτορες Ηλικία: 12+ 16

Σημείωμα Συγγραφέα:

*Η παρούσα **συλλογή δραματοποιημένων ποιημάτων για την επέτειο της 17ης Νοεμβρίου** απευθύνεται σε παιδιά διαφορετικών **ηλικιών (4+ , 8+, 12+)**, προσφέροντας έναν ευαίσθητο και δημιουργικό δίαυλο προσέγγισης της ιστορικής μνήμης του Πολυτεχνείου, της δύναμης της συλλογικής φωνής και του δικαιώματος κάθε ανθρώπου να εκφράζεται ελεύθερα και να συμμετέχει στη διαμόρφωση ενός κόσμου που τον αφορά.*

Τα ποιήματα δεν προορίζονται αποκλειστικά για απαγγελία από ένα παιδί, αλλά μπορούν να μοιράζονται σε περισσότερες φωνές, δημιουργώντας έναν συλλογικό λόγο που αποκτά ρυθμό και θεατρική δυναμική. Παράλληλα, οι υπόλοιποι μαθητές μπορούν να ξεδιπλώνουν πίσω ή γύρω από τους απαγγέλλοντες μια συμβολική δράση, με κινήσεις, παγωμένες εικόνες και σκηνικές συνθέσεις που συνομιλούν με τους στίχους. Έτσι, ο λόγος και η κίνηση συνυπάρχουν, μετατρέποντας την απαγγελία σε μια ζωντανή σκηνική εμπειρία, όπου κάθε παιδί μπορεί να συμβάλει με τον δικό του τρόπο.

*Μέσα από τη **ζωντάνια του στίχου**, τις προτεινόμενες από τα σκίτσα δραματοποιήσεις και τις συνοδευτικές οδηγίες, η ποίηση μετατρέπεται σε θεατρική πράξη. Τα παιδιά καλούνται να ανακαλύψουν την ιστορία όχι μόνο μέσα από τις λέξεις, αλλά και μέσα από την κίνηση, τη σιωπή, τη συλλογική έκφραση και τη δύναμη της συμβολικής εικόνας. **Διακύβευμα δεν είναι η στείρα αναπαραγωγή ιστορικών γεγονότων, αλλά η ουσιαστική κατανόηση της αξίας της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.***

Από τις φωνές των φοιτητών και το σύνθημα «Ψωμί – Παιδεία – Ελευθερία» μέχρι τον φόβο, την αντίσταση και την ελπίδα για έναν δικαιότερο κόσμο, κάθε ποίημα γίνεται αφορμή για προβληματισμό, έκφραση και δημιουργική συμμετοχή. Οι στίχοι αποκτούν σώμα και φωνή, ενώ οι μαθητές γίνονται μέρος μιας συλλογικής μνήμης που δεν περιορίζεται στο παρελθόν, αλλά συνομιλεί με το παρόν.

Στόχος αυτών των δράσεων είναι η καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης και της κριτικής σκέψης, η ενίσχυση της συνεργασίας και, πάνω απ' όλα, η συνειδητοποίηση πως η δημοκρατία δεν είναι μια δεδομένη κατάκτηση, αλλά μια διαρκής ευθύνη. Γιατί η ελευθερία χρειάζεται φωνές για να υπερασπίζονται την αξία της και ανθρώπους που δεν φοβούνται να τις ενώσουν.

Παναγιώτης Χρυσίδης

Η γυάλα Ηλικία:4+

Του Π. Χρυσίδη

Έβαλαν το **ψαράκι** μες τη **γυάλα**
για το **καλό** τού **είπαν**.
Γύρω-γύρω μες στη γυάλα,
προστατευμένο ήταν.

Η γυάλα ήτανε **μικρή**.
Το ψαράκι ήταν **μόνο** του εκεί.
Ήταν **επικίνδυνο** να έχει **άλλα ψάρια**,
του είπαν και **φοβότανε πολύ**.

Η γυάλα έγινε **φυλακή**.
Ήτανε μεγάλη η **μοναξιά**,
ο φόβος του το **κούρασε** πολύ.
έπρεπε να κάνει κάτι τώρα πια.

Το ψαράκι δεν έβλεπε άλλη **επιλογή**.
Όρμησε από τη γυάλα του **να βγει**.
Και ας μην είχε **οξυγόνο**,
έστω και για λίγο **θα έβλεπε τον κόσμο**.

Έξω από τα νερά του τώρα πια,
βρήκε και άλλα **ψάρια τολμηρά**.
Το **ψαράκι** αυτό και τ' **άλλα**,
ζούνε μέχρι σήμερα έξω από τη γυάλα.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

13 παιδιά:
1 ψαράκι,
6 παιδιά-γυάλα
6 παιδιά - ψάρια

- **(1η – 2η Στροφή)** 1 παιδί είναι το **ΨΑΡΑΚΙ** και **6 ΠΑΙΔΙΑ** σχηματίζουν γύρω του έναν κλειστό κύκλο με τα σώματά τους. Αρχικά το προστατεύουν, αλλά σταδιακά μικραίνουν τον κύκλο και δεν το αφήνουν να κινηθεί.
- **(3η – 4η Στροφή)** Το **ΨΑΡΑΚΙ** προσπαθεί να βγει, αλλά τα **ΠΑΙΔΙΑ** τού κλείνουν τον δρόμο. Ξαφνικά, ένα παιδί ανοίγει τα χέρια του και δημιουργεί ένα πέρασμα. Το ψαράκι τολμά να περάσει.
- **(5η Στροφή)** Ο κύκλος μένει εκεί.
  Εμφανίζονται όμως τα **6 ΠΑΙΔΙΑ-ΨΑΡΙΑ** Κινούνται ελεύθερα και κατευθύνονται προς τον κύκλο τον οποίο και διαλύουν.
- Ο κύκλος υποχωρεί και τα **ΨΑΡΑΚΙΑ** ξαπλώνουν στο τέλος του ποιήματος κουρασμένα.

Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία! Ηλικία:4+

Του Π. Χρυσίδη

Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία!
Εμπρός, το **σύνθημα** ξανά!
Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία!

Ψωμί να φάει ο **λαός**,
όχι μόνο ο **πλούσιος** να είναι ο **εκλεκτός**.
Ψωμί, για κάθε **μάνα**, **παιδί**, **πατέρα**,
φαΐ κι **ελεύθερο αέρα**!

Παιδεία για **όλα** τα **παιδιά**,
να **μην τα ξεγελάνε** πια,
σχολεία που θα λένε την **αλήθεια**,
χορτάσαμε από τα παραμύθια!

Ελευθερία για μας
και **για όσους 'ρθουν μετά**.
Να μη **φοβάται** πια κανείς
να λες κι εσύ ό,τι θέλεις και ποθείς!

Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία!
Εμπρός, το **σύνθημα** ξανά!
Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία!
Γράψτε το στον τοίχο με κόκκινη μπογιά!

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

- **Πλήθος προσώπων: 5-15 παιδιά**
- Τα παιδιά μπορούν να έχουν από πριν ζωγραφίσει σε χαρτόνι κάτι σχετικό με την ημέρα της 17ης Νοεμβρίου.
- Αυτές οι ζωγραφιές μπορούν να γίνουν πλακάτ.
  Κατά την ανάγνωση του ποιήματος από τον/τους αφηγητή/αφηγητές τα παιδιά κάνουν διαδήλωση σηκώνοντας τα πλακάτ τους.
- Ο/Οι αφηγητής/αφηγητές κρατούν κόκκινη μπογιά και στην τελευταία στροφή την υψώνουν στο κοινό.

Τι είναι η Δημοκρατία; Ηλικία:4 +

Του Π. Χρυσίδη

Τι είναι η **Δημοκρατία**;
Μας ρώτησε μία μέρα η κυρία.
Δεν μπορούσε κανείς να **εξηγήσει**
και αποφάσισε για το **Πολυτεχνείο** να μιλήσει.

«Κάποτε **αποφάσιζαν** εδώ
όχι πολλοί, μα **λίγοι**.
Ήταν τάχα για καλό
και σύννεφο την **Ελλάδα** μας τυλίγει.

Κάποιοι όμως **νέοι** με **φωνή**,
που είχαν διαβάσει και **βιβλία**,
ήξεραν τι έπρεπε να συμβεί
για να 'ρθει η **ελευθερία**.

Η Ελλάδα είχε **μαραθεί** σαν λουλούδι
και ο **λαός** φοβόταν,
μα **των νέων η δυνατή φωνή**
στους λίγους **αντιστεκόταν**.

Οι **φωνές** τους έμειναν **δυνατές**,
κι ας ήρθαν μέρες σκοτεινές.
Τις πολλές φωνές φοβούνται οι λίγοι,
γιατί η **ελευθερία** πράγματι τούς πνίγει».

«Δηλαδή», ρώτησα την κυρία,
«Δημοκρατία σημαίνει πολλές ελεύθερες φωνές;»

«Ναι», μου απάντησε, «μα να θυμάσαι αυτό:
να σέβεσαι κάθε φωνή,
ακόμη κι όταν διαφωνείς.
Γιατί δημοκρατία σημαίνει
να μπορείς ελεύθερα τη γνώμη σου να πεις».

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Πλήθος προσώπων:
5–15 παιδιά
ΚΥΡΙΑ / ΠΑΙΔΙ που ρωτά «Τι είναι η Δημοκρατία;» / 5 «ΛΙΓΟΙ» + ΛΑΟΣ

«όχι πολλοί, μα λίγοι»:
Οι **ΛΙΓΟΙ** στέκονται μπροστά από τον **ΛΑΟ** και του απαγορεύουν να μιλήσει, βάζοντας το δάχτυλο στα χείλη του.

«Κάποιοι όμως νέοι με φωνή»:
Ο **ΛΑΟΣ** σχηματίζει χωνί με τις παλάμες γύρω από το στόμα και φωνάζει «Ελευθερία!». Τα υπόλοιπα παιδιά επαναλαμβάνουν το σύνθημα όλο και πιο δυνατά. Οι **ΛΙΓΟΙ** υποχωρούν.

Στους τελευταίους στίχους, όλα τα παιδιά σχηματίζουν έναν ανοιχτό κύκλο. Ένα-ένα φέρνουν τις παλάμες στο στόμα σαν χωνί και λένε μια διαφορετική γνώμη ή λέξη, όπως «Ισότητα», «Σεβασμός», «Ελευθερία». Στο τέλος, όλα μαζί φωνάζουν «Δημοκρατία σημαίνει πολλές ελεύθερες φωνές!» και ανοίγουν τα χέρια προς το κοινό.

Όνειρο στον τοίχο Ηλικία:4 +

Του Π. Χρυσίδη

Στον ύπνο μου είδα
πως μπορώ **με όλους να μιλάω**,
πως υπήρχε μονάχα το **καλό**,
σαν πουλί να **κελαηδάω**.

Στον ύπνο μου είδα
τη **γνώμη** τη δική μου,
είτε λάθος είτε σωστή
ίση με τη δική σου.

Στον ύπνο μου είδα
αγκαλιές, **χαμόγελα** και **ήλιο**.
Γι' αυτό τώρα που **ξύπνησα**,
θα ζωγραφίσω τ' όνειρο στον **τοίχο**.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

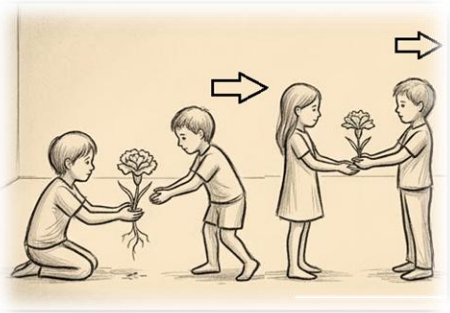
- **Πλήθος προσώπων: 3-9 παιδιά**
- Τα παιδιά μπορούν να έχουν από πριν ζωγραφίσει κάτι σχετικό με την ημέρα της 17ης Νοεμβρίου.
- Ο/Οι αφηγητής/αφηγητές είναι πάνω από ένα μεγάλο χαρτόνι. Μια ομάδα παιδιών κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης κολλάνε (με Σελοτέιπ) στον «τοίχο» τις ζωγραφιές τους.
- Όταν τελειώσει το ποίημα όλοι μαζί σηκώνουν ψηλά το μεγάλο χαρτόνι.

Γαρύφαλλο Ηλικία:4 +

Του Π. Χρυσίδη

Ένα **κόκκινο γαρύφαλλο**
αν βρεις μες στην **αυλή** σου,
εκείνον που το φύτεψε
στον κήπο σου **θυμήσου**.

Το **πότισμα** μη σταματάς,
θέλει πολλή **φροντίδα**,
αγώνα δώσε κι εσύ,
γίνε κι εσύ **ελπίδα**.

Εκείνος που κατάφερε,
εκεί να το **ριζώσει**,
για σένα το **φρόντιζε** πολύ,
με **υπομονή** κι αγάπη τόση.

Του έδωσε και **όνομα**,
το είπε **Ελευθερία**.
Σειρά σου ήρθε τώρα πια,
να πράξεις με **σοφία**.

Στον **ίδιο κήπο** είμαστε,
σε **όλους** μας **ανήκει**.
Γι' αυτό **φοβόμαστε** πολύ,
το ύπουλο **σκουλήκι**.

Εκείνο το **γαρύφαλλο**,
στον **νου σου** να το έχεις
γιατί ο **κόσμος** μας **δυσκόλεψε**
και πρέπει να **προσέχεις**.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

- **Πλήθος προσώπων: 5-10 παιδιά**
- Ένα παιδί γονατίζει και με τα χέρια του φυτεύει ένα φανταστικό γαρύφαλλο. Τα υπόλοιπα παιδιά σχηματίζουν γύρω του έναν κήπο, με τα σώματά τους σαν χώμα και φυτά. Ένα παιδί σηκώνεται αργά, σαν να μεγαλώνει το λουλούδι.
- Τα παιδιά προσποιούνται ότι ποτίζουν το γαρύφαλλο με τις παλάμες τους. Ένα παιδί, το ***«σκουλήκι»***, κινείται χαμηλά ανάμεσά τους και προσπαθεί να το πλησιάσει. Τα υπόλοιπα παιδιά ενώνονται γύρω από το λουλούδι, προστατεύοντάς το χωρίς να το φυλακίζουν.
- Το παιδί που φύτεψε το γαρύφαλλο παραδίδει συμβολικά το λουλούδι σε ένα άλλο παιδί. Εκείνο το προσφέρει διαδοχικά στα υπόλοιπα, ώσπου όλα μαζί υψώνουν τα χέρια σαν πέταλα. Τελική εικόνα: ένα ανθρώπινο γαρύφαλλο, που παραμένει ζωντανό επειδή όλοι αναλαμβάνουν να το φροντίζουν.

Φοβάμαι Ηλικία: 8+

Του Π. Χρυσίδη

Το βράδυ τα **φώτα** σβήνουνε νωρίς.
Εσύ να **κοιμάσαι**, **πατέρα**, πώς μπορείς;
Κι όταν **ξυπνάς** εσύ δεν **φοβάσαι**;
Πώς, λοιπόν, μπορείς και κοιμάσαι;

Μητέρα, εσύ που μ' έμαθες όλους ν' **αγαπώ**,
που μ' έστειλες να μάθω **γράμματα** στο **σχολειό**.
Πώς μου ζητάς τα **βράδια** να κοιμάμαι,
όταν ξέρεις πως στο εξής την **ελευθερία θα φοβάμαι**.

Να **προσέχω** με ποιους **μιλώ**!
Να **προσέχω** πώς **κοιτώ**!
Να **προσέχω** τι θα **λέω**!
Να **προσέχω** να μη **φταίω**!

«Να κοιτάς τη **δουλειά** σου!»
«Να κοιτάς μόνο **μπροστά** σου!»
«Να γυρνάς νωρίς **στο σπίτι**,
σε νησί να μη σε παν, αλήτη!»

Με τις **κουβέντες** αυτές **για μαξιλάρι**,
σφίγγει κι άλλο το ζωνάρι.
Μα σαν το παράθυρο ανοίξει την **αυγή**,
λιγότεροι θα είναι οι ζωντανοί-νεκροί.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

(1ο πρόσωπο: **ΠΑΙΔΙ** / 2ο πρόσωπο: **ΓΟΝΕΑΣ Α΄** /3ο πρόσωπο: **ΓΟΝΕΑΣ Β΄**.

- Το **ΠΑΙΔΙ** στέκεται ανάμεσα στους **ΓΟΝΕΙΣ**, οι οποίοι έχουν σκυμμένο το κεφάλι. Στις ερωτήσεις προς τους γονείς, πλησιάζει διαδοχικά τον καθένα, αναζητώντας απάντηση. ($1^{Η}$ / $2^{Η}$ ΣΤΡΟΦΗ)
- Σε κάθε ***«Να προσέχω»***, το **ΠΑΙΔΙ** εκτελεί διαφορετική κίνηση: *κλείνει το στόμα, απομακρύνεται, κρύβει τα χέρια του, σκύβει το κεφάλι*. ($3^{Η}$ ΣΤΡΟΦΗ)
- Οι **ΓΟΝΕΙΣ** κινούνται γύρω του, περιορίζοντας σταδιακά τον χώρο του, χωρίς να το αγγίζουν. ($4^{Η}$ ΣΤΡΟΦΗ)
- ***«σφίγγει κι άλλο το ζωνάρι»***, **ΓΟΝΕΑΣ Α΄** στο σημείο αυτό έχει ήδη πιάσει τα χέρια του ΠΑΙΔΙΟΥ σαν να τον έχει συλλάβει. Ομοίως ο ΓΟΝΕΑΣ Β' με τα πόδια του ΠΑΙΔΙΟΥ. .
- ***«Η αυγή»***: Το **ΠΑΙΔΙ** σηκώνεται σπάει τα δεσμά των ΓΟΝΕΩΝ και από τη δύναμη και την ένταση πέφτει κάτω.
- Τελική εικόνα: Στο ***«λιγότεροι θα είναι οι ζωντανοί-νεκροί»***, οι **ΓΟΝΕΙΣ** στέκονται δίπλα στο πεσμένο παιδί και κοιτούν μπροστά, με το κεφάλι ψηλά. Παγωμένη εικόνα.

Ο νόμος Ηλικία: 8+

Του Π. Χρυσίδη

Ο **νόμος** είμαι **εγώ**!
Σ' εμένα **υπακούτε**!
Αυτό είναι το **σωστό**.
Εμένα να ακούτε!

Στ' **αστέρια υπακοή**[1]
για της **πατρίδας** το **καλό**
κι αυτό είναι **εντολή**,
αλλιώς θα πράξω το **σωστό**…

Στα **ξερονήσια** θα στείλω **όποιον χρειαστεί**
και θα τον **βασανίσω**,
μέχρι **ο ίδιος** να **παραδεχτεί**
πως αξίζει εγώ να **κυβερνήσω**.

Ο **νόμος** είναι απλός,
μιλά για **εξορία**.
Άγιος είναι ο σκοπός
κι **η κόλαση αγία**.

Ο **νόμος** δεν μπορεί να **φοβηθεί**
τίποτα και κανέναν,
μονάχα όποιον πάει ν' **αντισταθεί**…
Μπορεί και τον καθέναν.

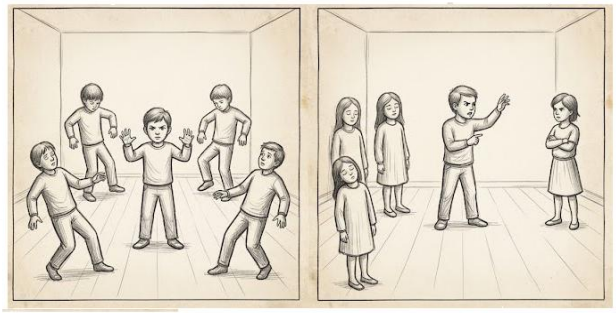
Για αυτό…

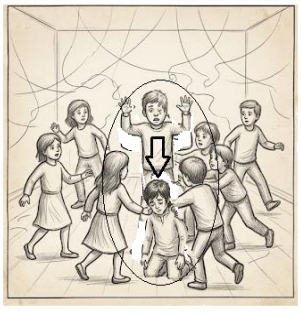
Τις **ώρες** θα **μικρύνω**[2],
τον **νόμο** θα **σκληρύνω**,
και **ψέματα** θα **πω**
για της **επαναστάσεως**[3] τον **άγιο σκοπό**.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Πρόσωπα: 6-8 παιδιά
(ΜΑΡΙΟΝΕΤΙΣΤΑΣ & ΠΟΛΙΤΕΣ)

- Ο δικτάτορας **(ΜΑΡΙΟΝΕΤΙΣΤΑΣ)** στο κέντρο. Οι υπόλοιποι γύρω του. Με κάθε εντολή του, οι **ΠΟΛΙΤΕΣ** (ο καθένας μόνος του) εκτελούν ταυτόχρονα την ίδια κίνηση, σαν μαριονέτες που τις κινεί ένα αόρατο νήμα. Οι κινήσεις τους σταδιακά γίνονται πιο περιορισμένες.
- ***«Μπορεί και τον καθέναν»***, **ΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΗΣ** σταματά να υπακούει. Ο **ΜΑΡΙΟΝΕΤΙΣΤΑΣ** προσπαθεί να τον επαναφέρει με μια χειρονομία, αλλά **ΕΝΑΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ** και έπειτα **ΟΛΟΙ** οι υπόλοιποι ακινητοποιούνται.
- ***«Και ψέματα θα πω»***, οι **ΠΟΛΙΤΕΣ** κινούνται ελεύθερα έχοντας αφήσει πίσω τους τα αόρατα νήματα (συμβολικά). Ο **ΜΑΡΙΟΝΕΤΙΣΤΑΣ** συνεχίζει να δίνει εντολές, αλλά κανείς δεν κινείται σύμφωνα με εκείνον. Αντιθέτως όλοι οι **ΠΟΛΙΤΕΣ** συσπειρώνονται και όλοι μαζί θα τον περικυκλώσουν ρίχνοντάς τον σε αργή κίνηση κάτω.

[1] **Στ' αστέρια υπακοή** = Πρόκειται για υπαινιγμό στους στρατιωτικούς βαθμούς και στην ιεραρχία του καθεστώτος.

[2] **Τις ώρες θα μικρύνω** = Υπαινιγμός στην απαγόρευση κυκλοφορίας κατά τις νυχτερινές ώρες, ως μέτρο περιορισμού της ελευθερίας των πολιτών.

[3] **Επαναστάσεως** = Η δικτατορία της 21ης Απριλίου 1967 αποκαλούσε την κατάληψη της εξουσίας «Επανάσταση», παρουσιάζοντάς την ως πράξη εθνικής σωτηρίας. Οι αντιφρονούντες χαρακτηρίζονταν «εχθροί της Επανάστασης».

Μια ευχή θα κάνω Ηλικία: 8+

Του Π. Χρυσίδη

Μία ευχή θα κάνω,
να βλέπω τον **κόσμο** να **χαμογελά**.
να βλέπω μάτια **δίχως φόβο**,
τον κόσμο μια **μεγάλη αγκαλιά**.

Μία ευχή θα κάνω,
άλλο **πολυτεχνείο μη συμβεί**.
Για τη **δημοκρατία**
άλλη ζωή να μη χαθεί.

Μία ευχή θα κάνω,
τη **γνώμη** σου **ελεύθερα** να λες,
να **μη φοβάσαι** να **αναπνέεις**,
να **μη** σε δω να **κλαις**.

Μία ευχή θα κάνω
και στην **επόμενη γενιά**,
εγώ θα **δείξω** τι θα πει,
δημοκρατία και **λευτεριά**.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

- **Πλήθος προσώπων: 4-8 παιδιά**
- **Θα χρειαστεί ένα κουτί (κάλπη)**
- Τελετή ψηφοφορίας για κάθε στροφή του ποιήματος.
- Στην αρχή της στροφής (που μπορεί να διαβάζει ένας αφηγητής κάθε φορά) ένα παιδί θα βάζει μέσα σε έναν φάκελο την «ευχή» του.
- Μέχρι το τέλος θα την έχει ρίξει στην κάλπη.
- Στο τέλος ομαδική αγκαλιά γύρω από την κάλπη και βλέμμα στο κοινό.

Υπήκοος VS Πολίτης Ηλικία: 8+

Του Π. Χρυσίδη

ΥΠΗΚΟΟΣ	**ΠΟΛΙΤΗΣ**
Ο **τοίχος** είναι ψηλός.	Ο **τοίχος** είναι καμβάς.
Σιωπή = Ασφάλεια.	**Φωνή = Ρίσκο.**
Ένα χρώμα: Μονάχα Γκρίζο.	**Όλα τα χρώματα** μαζί
Δεν έχεις **λάθη**, γιατί δεν έχεις επιλογές	Έχεις το **δικαίωμα** να κάνεις
Ο **δρόμος** πρέπει να είναι **άδειος**. τα βράδια.	Ο **δρόμος** δεν είναι **ποτέ ένας** και μοναδικός.
Όλοι **ίσοι** απέναντι στο ίδιο νόμο	**Όλοι ίσοι μα όχι ίδιοι** και ο νόμος αυτό το προστατεύει.
Δεν διαφωνούμε ποτέ.	**Συμφωνούμε ότι** χρειάζεται να **διαφωνούμε**
Δεν υπάρχει **περιθώριο** για διαφορετικές απόψεις	Οι **διαφορετικές απόψεις** είναι το ζητούμενο
Οι **διαφορετικοί** μένουν στο **περιθώριο**	**Στο περιθώριο ποτέ κανείς**

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

- **Πλήθος προσώπων: 2-10 παιδιά**
- Δύο ομάδες παιδιών οι **ΥΠΗΚΟΟΙ** & οι **ΠΟΛΙΤΕΣ**
- Η μία ομάδα απέναντι στην άλλη.
- Ο λόγος συνδυάζεται με κίνηση.
  ΥΠΗΚΟΟΙ: Συγκρατημένη και νωχελική κίνηση.
  ΠΟΛΙΤΕΣ: Ελεύθερη κίνηση και αρμονική.
- Ένας από κάθε ομάδα απαγγέλει τη δική του στροφή και επαναλαμβάνει η ομάδα του.
- Μετά από κάθε στροφή απαντά ο αντίπαλος με τον ίδιο τρόπο.

Τι απέγινε εκείνο το θηρίο Ηλικία: 8+

Του Π. Χρυσίδη

Θηρίο της αποκάλυψης το **τεθωρακισμένο**.
Τι απέγινε μετά;
Από στόμα σε στόμα και από αυτί σε αυτί η εντολή.
«Ρίξτε την πύλη!»

Έπρεπε να εκκενωθεί **ο χώρος των γραμμάτων**.
Ήταν **επικίνδυνος**. Θα ξυπνούσε όσους βυθίζονταν στον ύπνο.
Έπρεπε να εκκενωθεί, να βουβαθεί.
«Ρίξτε την πύλη και ό,τι γίνει!»

Τι απέγινε το θηρίο;

Σήμερα, πόσα θηρία, σήμερα;
Θηρία χωρίς κανόνια.
Θηρία χωρίς ερπύστριες.
Θηρία γοητευτικά που χειραγωγούν και ελέγχουν.

Το θηρίο κατέληξε έκθεμα.
Για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι καινούριοι.
Για να μαθαίνουν οι παλιοί και να θυμούνται οι καινούριοι.
Ποιος μαθαίνει και ποιος θυμάται;

Πόσα θηρία κυκλοφορούν ελεύθερα ακόμη.
Οι **εντολές** πολλές και αυτά πηγαίνουν μόνα τους.
Ακόμη δεν σκοτώνουν.
Ακόμη. Γιατί ακόμη δεν έχει δοθεί η εντολή.

Το θηρίο **δεν έχει έθνος**, **δεν έχει πατρίδα**.
Δεν είχε ποτέ.
Το θηρίο ανήκει σε αυτόν που το ελέγχει.
Αυτός που ανήκει;

Τι απέγινε τελικά εκείνο το θηρίο;
Ποιοι θα είναι οι αυριανοί φοιτητές;
Για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι καινούριοι.
Για να μαθαίνουν οι παλιοί και να θυμούνται οι καινούριοι.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

- **Πλήθος προσώπων: 10-15 παιδιά**
- Στις πρώτες τρεις στροφές τα παιδιά είναι όλα ξαπλωμένα. Ψιθυρίζουν από κάτω το **«Ρίξτε την πύλη».**
- **«Το θηρίο κατέληξε έκθεμα»:** Τα παιδιά σηκώνονται και κοιτάν σιωπηλά τον κόσμο.
- **«Πόσα θηρία κυκλοφορούν ελευθέρα ακόμη;»:** Τα παιδιά αδειάζουν τη σκηνή. **Μένουν μονάχα τρία παιδιά.**
- **Στην τελευταία στροφή. Τα δύο από τα τρία παιδιά σχηματίζουν μία πύλη για να περάσει το τρίτο παιδί.**

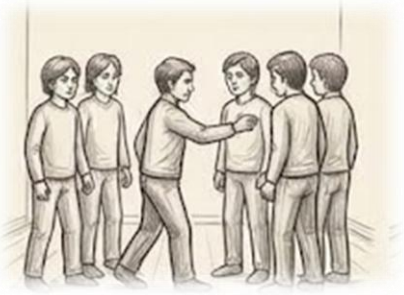
Οι ερπύστριες! Ηλικία: 12+

Του Π. Χρυσίδη

Οι **ερπύστριες** κροταλίζουν την **άσφαλτο**.
Ο χρόνος **για κάποιους** αντίστροφα μετρά.
Οι **φωνές** τους προσπαθούν να οχυρώσουν το **φράγμα** .

Απείθαρχοι αριθμοί όσοι θωρακίζουν την **πύλη**.
Αριθμοί **επικίνδυνοι**, **εχθρικοί** του καθεστώτος.
Το **τανκ** προχωρά, το **κανόνι** ψηλά.

Μπορεί ένα **σώμα** να χαλάσει ένα **άρμα**;
Μπορεί η **ψυχή** να ραγίσει **μηχανή**;

Μπορεί!

Το άρμα θα περάσει **πάνω από κορμιά**, **πάνω απ' όνειρα**.
Το άρμα την **πύλη** θα τη **ρίξει**.
Το άρμα που κάποτε **κανόνιζε κατακτητές**.
Το ίδιο άρμα θα **προδώσει**.

Μπορεί!
Ελληνικό το **άρμα**, **ελληνικό** το **αίμα** στις ερπύστριες.
Τι σημασία έχει;

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Πρόσωπα: 7–10 μαθητές.

- Οι μαθητές, χωρίς σκηνικά ή αντικείμενα, σχηματίζουν μια πύλη με τα σώματά τους. Στο άκουσμα των ***ερπυστριών***, τα σώματά τους αρχίζουν να δονούνται από έναν κοινό, χαμηλό ρυθμό που παράγουν με τα πόδια. **ΕΝΑΣ ΜΑΘΗΤΗΣ** στέκεται μπροστά τους, ακίνητος, σαν να ενσαρκώνει το **άρμα.**
- Στα δύο ερωτήματα ***«Μπορεί;»***, οι μαθητές σηκώνουν το κεφάλι και κοιτάζουν το άρμα. Στο **πρώτο *«Μπορεί!»*** προχωρούν ένα βήμα. Στο **δεύτερο *«Μπορεί!»***, το άρμα κινείται αργά προς το μέρος τους.
- Στο ***«Ελληνικό το άρμα, ελληνικό το αίμα στις ερπύστριες»***, ο αφηγητής διαβάζει πιο αργά και δραματικά. Το άρμα όποιον αγγίζει γυρίζει την πλάτη του στο κοινό. Μέχρι το τέλος του ποιήματος το άρμα έχει γονατίσει πίσω από την πλάτη τους. Το άρμα στραμμένο προς το κοινό και γονατισμένο και οι μαθητές όρθιοι από πίσω του με την πλάτη στο κοινό.

Φοίνιξ – Τραγική ειρωνεία Ηλικία: 12+

Του Π. Χρυσίδη

Φαντάρος με **λόγχη** στέκεται μπροστά από τον **Φοίνικα**.

Ειρωνεία τραγική…
Πτηνό **μυθικό** ο **Φοίνιξ** που **πεθαίνει** και **αναγεννάται** την ίδια στιγμή.
Τραγική ειρωνεία…
όπως το **έθνος αναγεννάται** μετά τα δεινά σύμφωνα με την **ιστορία**.

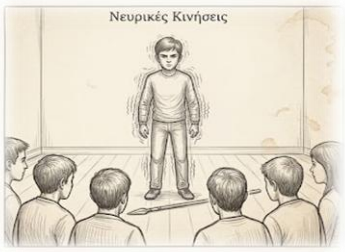

Τραγική ειρωνεία…
Όμορφο με χρυσά φτερά **πουλί** ήταν ο Φοίνιξ στην ελληνική **μυθολογία**.
Το **τέλος** του πάντα **ηρωικό**, για να επιστρέψει **ένδοξα** και πάλι στη **ζωή**.
Ειρωνεία τραγική.

Ξεγέλαγε τον **θάνατο**, τις **στάχτες** του έκανε ζωή,
σύμβολο το κάνανε για της **21ης Απρίλη** τη νέα ηγεσία…
Τι τραγική ειρωνεία;

Σε **γραμματόσημα**, **τετράδια**, **πλατείες** και **βιβλία**
λαβώσανε τον Φοίνικα…
Τι τραγική ειρωνεία;

Λες από **εκδίκηση** να σκότωνε και εκείνος
όποιον **ελεύθερο** λογάριαζε τον εαυτό του;
Λες να **ζήλευε** τους **ελεύθερους** σε **ψυχή** και **σώμα**,
γιατί εκείνος θα χρειαστεί πολύ καιρό ακόμα…

Πολύ καιρό θα χρειαστεί **ελεύθερος** για να **πετάξει**…
Και δύσκολα μ' ελεύθερων το **αίμα** να **χορτάσει**.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

(1ο πρόσωπο: **ΦΟΙΝΙΚΑΣ** / 2ο πρόσωπο: **ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ**)

- Ένας μαθητής υποδύεται τον **ΦΟΙΝΙΚΑ** περπατάει περήφανα πίσω από τους αφηγητές. Τινάζει τα φτερά του. Ο **ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ** στέκεται στην άκρη.
- ***«λαβώσανε τον Φοίνικα»***, ο **ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ** ακουμπά κάτι σαν λόγχη στο στήθος του **ΦΟΙΝΙΚΑ** και απομακρύνεται. Ο Φοίνικας ακινητοποιείται.
- Στον τελευταίο στίχο, ο **ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ** αφήνει τη λόγχη στα πόδια του Φοίνικα και αποχωρεί. Ο Φοίνικας εξακολουθεί να μένει ακίνητος, με τη λόγχη μπροστά του. Το σύμβολο της αναγέννησης έχει μείνει όρθιο, αλλά δεν γνωρίζουμε αν είναι ακόμη ελεύθερο. Αυτό θα αποτυπωθεί με νευρικές κινήσεις που θα κάνει ακινητοποιημένος ο **ΦΟΙΝΙΚΑΣ**.

Στις 3:00 π.μ. Ηλικία: 12+

Του Π. Χρυσίδη

Ανοίγω το **Android** και **γκουγκλάρω**.
Τι είχε συμβεί **εκείνο το βράδυ**
που οι προβολείς του **AMX-30**
τυφλώσανε την **Ιστορία**;

Σαν ένα άλλο άρμα τύφλωσε κι εμένα η **οθόνη**.
Φαντάσου το φως του AMX-30 στα μάτια τους.
Φώτιζε τον **θάνατο**, σκίαζε τη **ζωή**.

Έπεσα σε **βίντεο**, **φωτογραφίες**, **μαρτυρίες**.
Από τις **3:00 π.μ.** του τότε **ως και σήμερα**…
Η **πύλη** που πέφτει δεν είναι **delete clip**.
Είναι γεγονός και αυτό δεν αλλάζει.

«Εδώ Πολυτεχνείο...»
Χωρίς φίλτρα τότε.
Χωρίς Wi-Fi…
Κι όμως έγινε τόσο γρήγορα **viral**…
Πάντα viral θα είναι, για να μη ξεχνάμε.

Σήμερα… Τι θα γινόταν σήμερα;

Θα έριχνε σήμερα το τανκ κάπου στις 3:00
την πύλη, το διαδίκτυο;
Θα **τολμούσανε** να δώσουν **εντολή**
ή θα ήταν ένα **νέο story**, ένα **νέο highlight**
στη **σύγχρονη ιστορία**;

Τέτοια **stories** δεν σβήνουν μετά από 24 ώρες.
Μένουν **screenshots** στης **χώρας** τους **τοίχους**

Στις 3:00 π.μ. σήμερα κι ακόμη σκρολάρω.
Πέφτω πάνω και σε άλλα **παρόμοια** stories.
Ακόμη και σήμερα **η ελευθερία παίζεται**,
ψάχνει χορηγούς και **γίνεται hashtag**.

Μετά από τόσο σκρολ,
ένα έχω καταλάβει:
Η ελευθερία δεν θέλει manifest,
δεν θέλει hashtags.

Η ελευθερία ζητά μνήμη ζωντανή
και ανθρώπους τολμηρούς
με ζωή πέρα από τα likes
και τα comments-μανιφέστα.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Πλήθος προσώπων: 8–10 μαθητές.

- **ΕΝΑΣ ΜΑΘΗΤΗΣ** απαγγέλλει το ποίημα, κρατώντας το βλέμμα χαμηλά, σαν να κοιτάζει κινητό. Οι υπόλοιποι **7–9 ΜΑΘΗΤΕΣ** στέκονται σε σειρά πίσω του, με τα σώματα ακίνητα, σαν εικόνες που περιμένουν να εμφανιστούν (στην οθόνη). Σε κάθε νέο ιστορικό στιγμιότυπο, ένας μαθητής κάνει ένα απότομο βήμα μπροστά, σχηματίζει για λίγα δευτερόλεπτα μια παγωμένη εικόνα βίας ή αντίστασης και επιστρέφει στη θέση του. Ο αφηγητής συνεχίζει να σκρολάρει.
- Στο ***«Σήμερα… Τι θα γινόταν σήμερα;»***, οι μαθητές αρχίζουν να επαναλαμβάνουν μηχανικά τις ίδιες κινήσεις: Ο αφηγητής προσπαθεί να προχωρήσει, αλλά οι εικόνες επανέρχονται μπροστά του.
- Όταν ακούγεται ***«Ακόμη και σήμερα η ελευθερία παίζεται»***, όλοι παγώνουν σαν να ζητούν να πατηθεί το κουμπί της αναπαραγωγής.
- Στο **«Μετά από τόσο σκρολ»**, ο αφηγητής σηκώνει το κεφάλι. Ένας μαθητής από την τελευταία σειρά προχωρά και του απλώνει το χέρι. Ο αφηγητής δεν το πιάνει αμέσως. Όταν ακούγεται «Η ελευθερία ζητά μνήμη ζωντανή», αφήνει τα χέρια του ελεύθερα και πιάνει το χέρι του άλλου. Τότε όλοι οι μαθητές εγκαταλείπουν τη σειρά τους και σχηματίζουν έναν κύκλο και κοιτάζονται μεταξύ τους.

Η ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ & ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Η ΧΕΙΡΑΨΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

[CITIZEN_#86946] Ηλικία: 12+

Του Π. Χρυσίδη

> [ΣΥΣΤΗΜΑ CONTROL_V1.0: ΕΝΕΡΓΟ]
> Αναγνώριση χρήστη: CITIZEN_#86946[4]
> Κατάσταση: ΣΕ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ
>

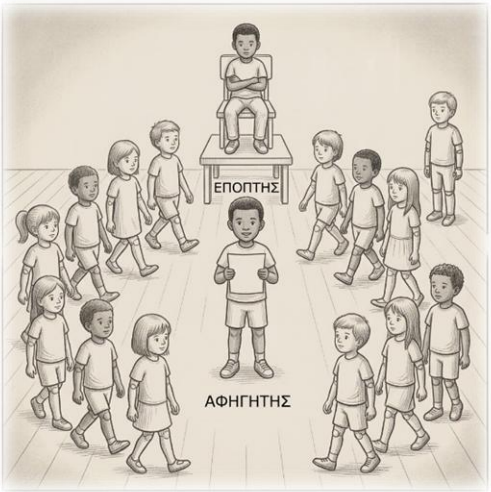
[08:30:00] Διαδρομή: **Σπίτι → Εργασία**.
- Βήμα σταθερό.
- Γωνία βλέμματος: -45 μοίρες **(μόνο στο έδαφος)**.
- Ταχύτητα: Κανονική. ***Οποιαδήποτε απόκλιση θεωρείται ύποπτη.***

[08:32:16] Προειδοποίηση αισθητήρα: **Ανιχνεύσιμη επιθυμία για αλλαγή**.
- Υψηλοί παλμοί **καρδιάς**.
- Αυξημένη **εγκεφαλική** δραστηριότητα.
- **Εντολή: «Επαναφορά σιωπής. Αναπνεύστε αργά.»**

[08:33:01] Διαγραφή **μνήμης**:
- Η ιδέα που **μόλις σκεφτήκατε** είναι ένα αρχείο .tmp
- **Αυτόματη διαγραφή πριν την ονοματοδοσία**.

[08:33:58] Ερώτηση χρήστη: **«Γιατί ακολουθώ αυτή τη διαδρομή;»**
└ ERROR 404: Access Denied[5].
└ Redirecting to[6]: **«Έτσι ήταν πάντα.»**
└ Redirecting to: **«Η ασφάλεια είναι υπακοή.»**

[08:35:00] **Τελικό** status:
- **Δεν παράγεις λάθη.**
- **Δεν παράγεις αμφιβολία.**
- **Είσαι το τέλειο εξάρτημα.**

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Πλήθος: 2-15 παιδιά
(**«ΕΠΟΠΤΗΣ»** + **ΠΑΙΔΙΑ** + 1 **ΑΦΗΓΗΤΗΣ**)

- Ο **ΑΦΗΓΗΤΗΣ** στο κέντρο.
- Από πίσω του σε ύψωμα (π.χ. μια καρέκλα) ο **ΕΠΟΠΤΗΣ** κοιτάζει.
- Ανάμεσα από τον **ΕΠΟΠΤΗ** και τον **ΑΦΗΓΗΤΗ** τα παιδιά περπατάνε σαν ρομπότ στον χώρο.
- Στο ***[08:32:16]*** **ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ** μένει ακίνητο. Θα κουνηθεί ξανά και θα συνεχίσει την πορεία του στο ***[08:35:00]***.

[4] **CITIZEN_#86946** = Πολίτης Νο 86946
[5] **Access Denied** = Ο χρήστης δεν έχει πρόσβαση σε μια συγκεκριμένη ιστοσελίδα, έγγραφο ή αρχείο
[6] **Redirecting to** = Όταν ο χρήστης ανακατευθύνεται σε μια άλλη διεύθυνση URL

Οι δικτάτορες Ηλικία: 12+

Του Π. Χρυσίδη

Augusto Pinochet[7]

Με φωτιά και σίδερο το **Σαντιάγο** πήρα,
στο **στάδιο** συγκέντρωσα εκείνους που μισώ.
Στα χέρια μου τώρα κρατώ της **Χιλής** τη μοίρα
Η αγορά είμαι εγώ.

Jorge Rafael Videla[8]

Την πολιτική υπόγεια οδηγούσα. **Χούντα**!
Την **«αναδιοργάνωση»** επιβάλλω με βία,
τους **αντιφρονούντες** στο τέλος θα φτάσω.
Στους δρόμους **νεκρική σιωπή** απαιτώ.

Adolf Hitler[9]

Με **λόγο τραχύ και πύρινο τις μάζες μεθώ**.
Η φυλή μου **Άρια**[10], **ανώτερη**... **Ισόθεη**!
Αυτό πιστεύω, **αυτό θα πιστέψετε κι εσείς**.
Για τους υπόλοιπους τα **στρατόπεδά** μου ανοιχτά.

Benito Mussolini[11]

Στη **Ρώμη** εγώ ο **Ντούτσε** πρώτος πατώ.
Το **Κράτος** Θεός! Ο **Νόμος** Θεός! **Θεός κι εγώ**!
Με **χίμαιρες**[12] **ρωμαϊκές** τον λαό μου κρατώ.
Τον σεβασμό απαιτώ, να τον κερδίσω αδυνατώ!

Γεώργιος Παπαδόπουλος[13]

Τα **τανκς** στους δρόμους θα βγάλω,
την **άρρωστη πατρίδα** έτσι θα θεραπεύσω.
Θα **εξορίσω** τα ζιζάνια σ' **ερημονήσια**.
Θα τα πατάξω! Θα τα βασανίσω!
Μόνο με φόβο θα έρθει η ελπίδα.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

- **Πλήθος: 5 παιδιά.**
- Το κάθε παιδί αναλαμβάνει έναν ρόλο.
- Η κορμοστασία τους σαν δύσκαμπτη. Στακάτος λόγος και στακάτες κινήσεις.
- Όλοι έχουν πλάτη στο κοινό. Είναι διάσπαρτα στη σκηνή τοποθετημένοι. Όποιος μιλάει γυρίζει μηχανικά (σαν ρομπότ) στο κοινό και όταν ολοκληρώνει γυρίζει ξανά πλάτη στο κοινό.

[7] **Αουγούστο Πινοσέτ** - Στρατιωτικό πραξικόπημα στη Χιλή (11/9/1973)
[8] **Χόρχε Ραφαέλ Βιδέλα** - Στρατιωτικό πραξικόπημα στην Αργεντινή (24/3/1976)
[9] **Αδόλφος Χίτλερ** - Διορισμός ως καγκελάριος (30/1/1933)
[10] **Άρια φυλή** = Ψεύτικη θεωρία του 19ου αιώνα που μπέρδεψε μια ομάδα γλωσσών με τη βιολογία, και χρησιμοποιήθηκε από τους Ναζί για να δικαιολογήσει τον ρατσισμό και τα εγκλήματά τους. Η σύγχρονη επιστήμη έχει αποδείξει ότι τέτοια φυλή δεν υφίσταται.
[11] **Μπενίτο Μουσολίνι** – Απόπειρα πραξικοπήματος στις 28/10/1922 και ανάληψη πρωθυπουργίας στις 30/10/1922.
[12] **Χίμαιρες** = Τα ανεκπλήρωτα, εξωπραγματικά και αδύνατα σχέδια.
[13] **Γεώργιος Παπαδόπουλος** - Στρατιωτικό πραξικόπημα στην Ελλάδα (21/4/1967)